Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft.

DOWN ALAPÍTVÁNY

A mentálisan akadálymentes közlekedés kontextusa: a támogatott életvitel

Dr. Gruiz Katalin

Mentális akadálymentesítés

Legalább négy feladata van:

A támogatott személy felkészítése: alapismeretek, gyakorlat, szimuláció, próbaügyintézés (közlekedés), önálló ügyintézés (kölekedés);

A támogató szakember felkésztése konkrét ismeretekkel, a fogyatékos személy felkészítésében játszandó szerepre, a szolgáltatóval tartandó kapcsolat, játszandó szerep, kommunikáció;

A szolgáltató felkészítése:rövid és hosszú tanfolyamokkal, tréningekkel, érzékenyítéssel. Ha másképp nem megy egyénileg is érdemes felkészíteni azokat a szolgáltatókat, melyeket ügyfeleink igénybe vesznek;

A társadalom, a közfelfogás akadálymentesítése „mentálisan”, azaz a fejekben lévő korlátok és előítéletek megváltoztatása: kampányokkal, jó gyakorlatok bevezetésével, jó példák bemutatásával.

A „támogatott” jelentése

Az önálló élet, a lakhatás, a munkavállalás, a szabadidő eltöltés, a döntéshozatal szakemberek közreműködésével történik.

A közlekedés a támogatott életvitel szűk keresztmetszete.

A támogatás egy szolgáltatás-csomag igénybevételét jelenti: melyet a mindenki máséhoz hasonló élet vezetése igényel.

Képességektől, felkészültségtől függő, dinamikusan változó mértékű és minőségű személyre szóló segítséget igényel mindenki.

Kulcsszavak: bátorítás, képessé tétel, aktív tanítás, aktív segítés, a napi tevékenységbe ágyazott fejlesztés, fejlesztő-támogatás, és csak annyi, amennyi okvetlenül szükséges.

A támogatás egy dinamikus folyamat

Elemei:

1. **A cél** meghatározása: általános cél a normalizált élet, vagyis úgy élni, mint bárki más, úgy lakni, mint bárki más, dolgozni, szabadisőt eltölteni, családot alapítani;
2. **Felmérés:** Mit is mérünk fel? A személy állapotát, helyzetét, képességeit, tudását, készségeit, szükségleteit, reális igényeit (interjú, megfigyelés, tesztek, szimulációs tesztek, kompley felmérések, maga az élet);
3. **Választék:** rendelkezésre álló, elérhető életkörülmények, lakhatási körülmények;
4. **A szükséglet/igény** interakción alapul: a személy potenciálja és a (választott) életkörülmények között. Ennek felmérése reális környezetben történhet;
5. **A hajtóerő:** jelen helyzet összevetése a kitűzött céllal;
6. **Útvonal** tervezése a célig: szolgáltatások terve és megrendelése;
7. **Sebesség:** egyéni;
8. **Ciklikusság:** felmérés, tervezés, kivitelezés, újrafelmérés, áttervezés, stb.

A támogatás egy dinamikus folyamat

VÉGCÉL az önálló életvitel, az önrendelkező élet

- A cél meghatározza az irányt és az útvonalat
- A kiindulási pontot ismerni kell (felmérés)
- A haladás sebességében nagy a variabilitás
- A cél irányába haladás a lényeg!
- Az életcél, a végcél egy hosszútávú életterv célja
- Ezt a nagyívű tervet lebontjuk éves, féléves, heti, napi résztervekre.

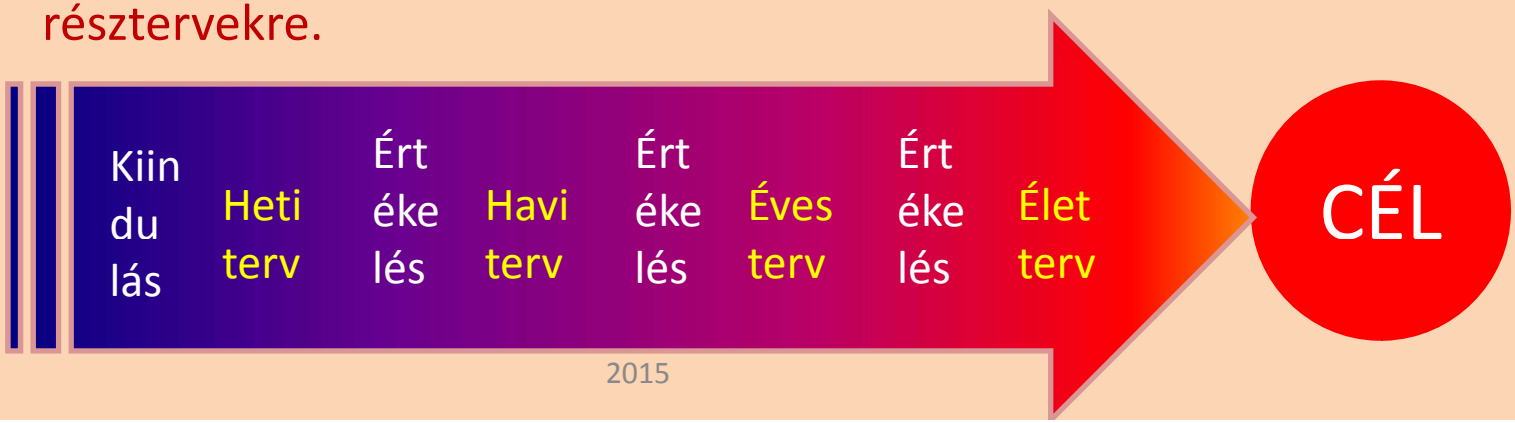

A fejlesztés területei

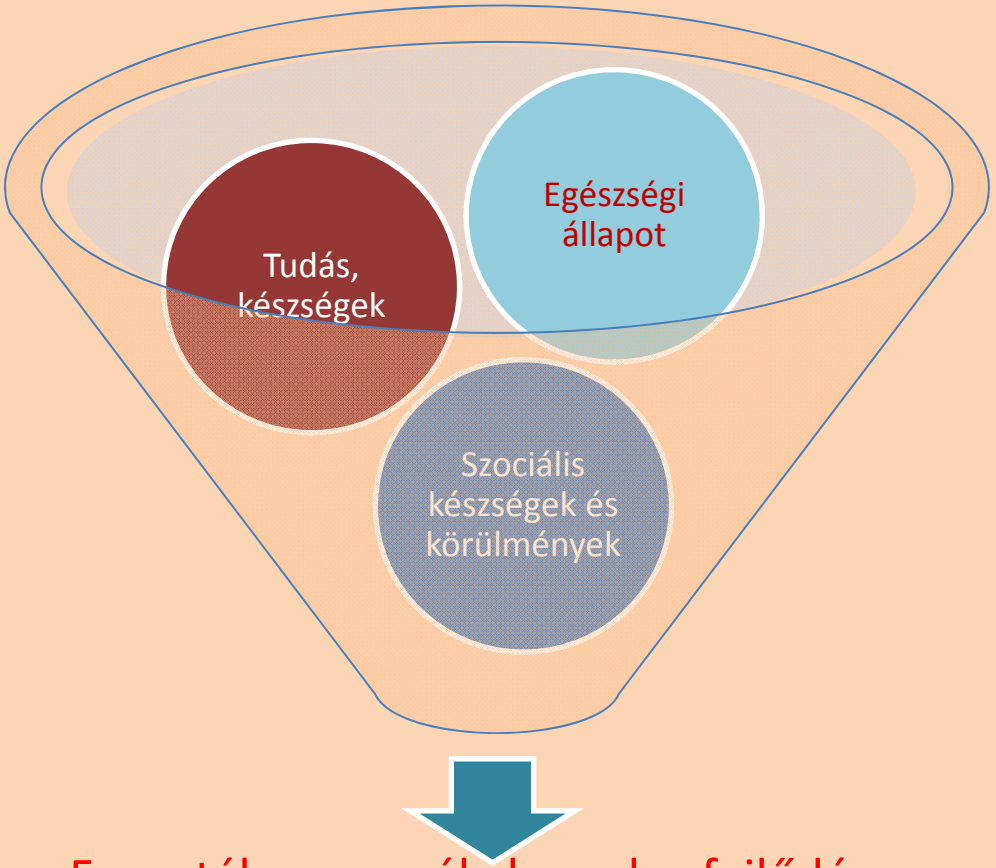

Fogyatékos személy komplex fejlődése

Eredmény:
önállóság, önrendelkezés

Személyközpontú, holisztikus szolgáltatások

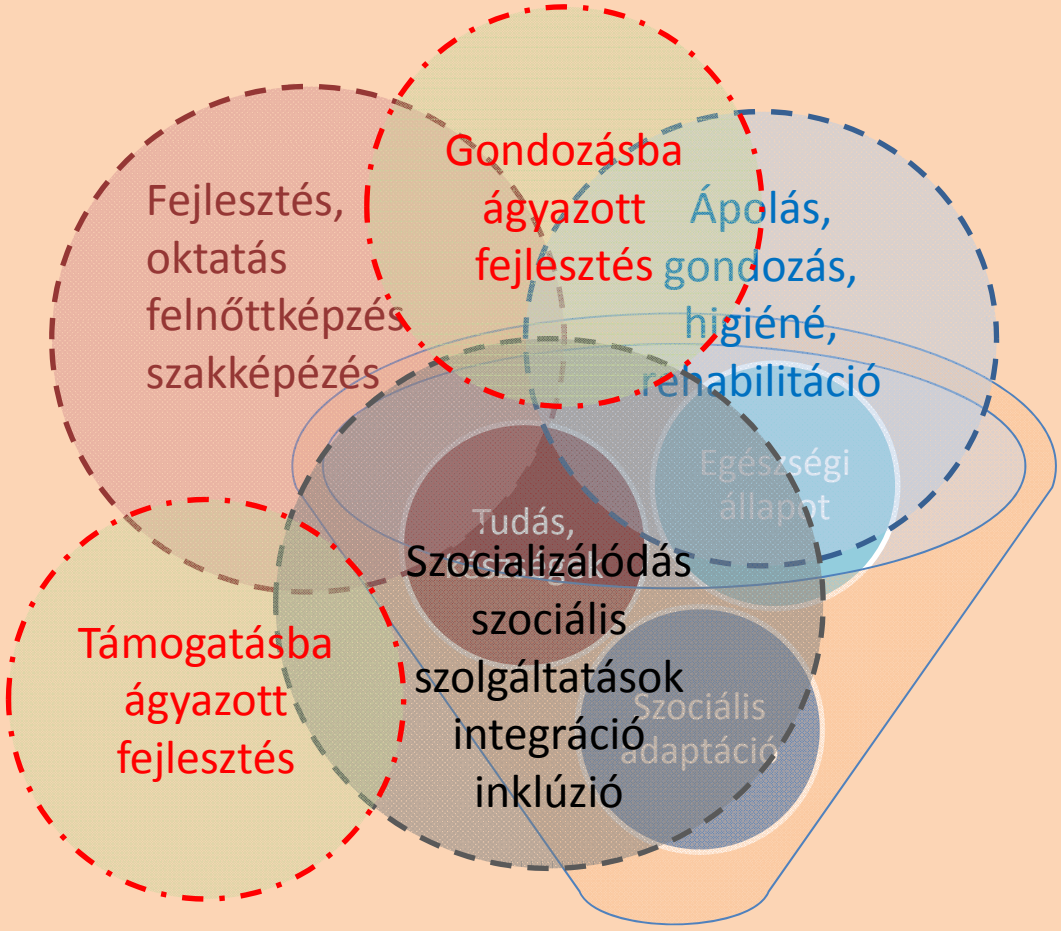

Szolgáltatásrendszer

Egyéni szolgáltatás-csomag

Eredmény:

támogatott/autonóm életvitel

Piaci szolgáltatók

Dominanciájuk minden területen kívánatos!

- egészségügy,
- oktatás,
- foglalkoztatás,
- szabadidő,
- közszolgáltatók,
- hivatali ügyintézés.

Feltételek:

- a fogyatékos személy felkészítése;
- a segítő felkészítése a mediátor szerepre
- a hivatalok és szolgáltatók felkészítése.

Szolgáltatócentrum

A szolgáltatócentrumok olyan szociális szolgáltató intézmények, ahol

- tanácsadás,
- étkezés,
- foglalkoztatás,
- átmeneti ápolás-gondozás,
- napközbeni foglalkozások,
- szabadidős programok,
- mindenféle támogatás és szolgáltatás

elérhető szükség esetén (pl. ha piaci szolgáltatók nem állnak rendelkezésre).

Szolgáltató centrumok intézményi szolgáltatásai

- Gondozóház: betegek ápolása, ellátása
- Krízisotthon: hírtelen ellátást igénylők
- Napközi Otthon: városból és lakóotthonból bejárók
- Képzés-szakképzés: oktatás, tantermek
- Munkahelyek: szociális és rehabilitációs forgalakoztatás
- Külső munkahelyekre felkészítés
- Szabadidő- és sportprogramok, nyaralások

A szolgáltató team, szakemberek

- Ápoló személyzet, orvosok, egészségügyi szakdolgozók;
- Gyógypedagógusok, logopédusok, egyéni fejlesztők;
- Szociális segítők, kísérők, gondozók;
- Foglalkoztataók, munkavezetők;
- Munkapszichológus, pszichiáter, csoporttrénerek;
- Gyógytornászok, masszőrök;
- Oktatók, trénerek, andragógusok;
- Szabadidő- és sport-szervezők
- Önkéntesek

A Szolgáltató Centrum: technikai és adminisztratív központ is

- Étkezés;
- Szállítás;
- Ingatlanok karbantartása, tatarozása;
- Egységes szabályzatok és működési dokumentumok karbantartása;
- On-line ügyfél dokumentáció karbantartása, frissítése;
- A lakásokban nem végezhető adminisztráció;
- Iratok, dokumentumok tárolása, archiválása.

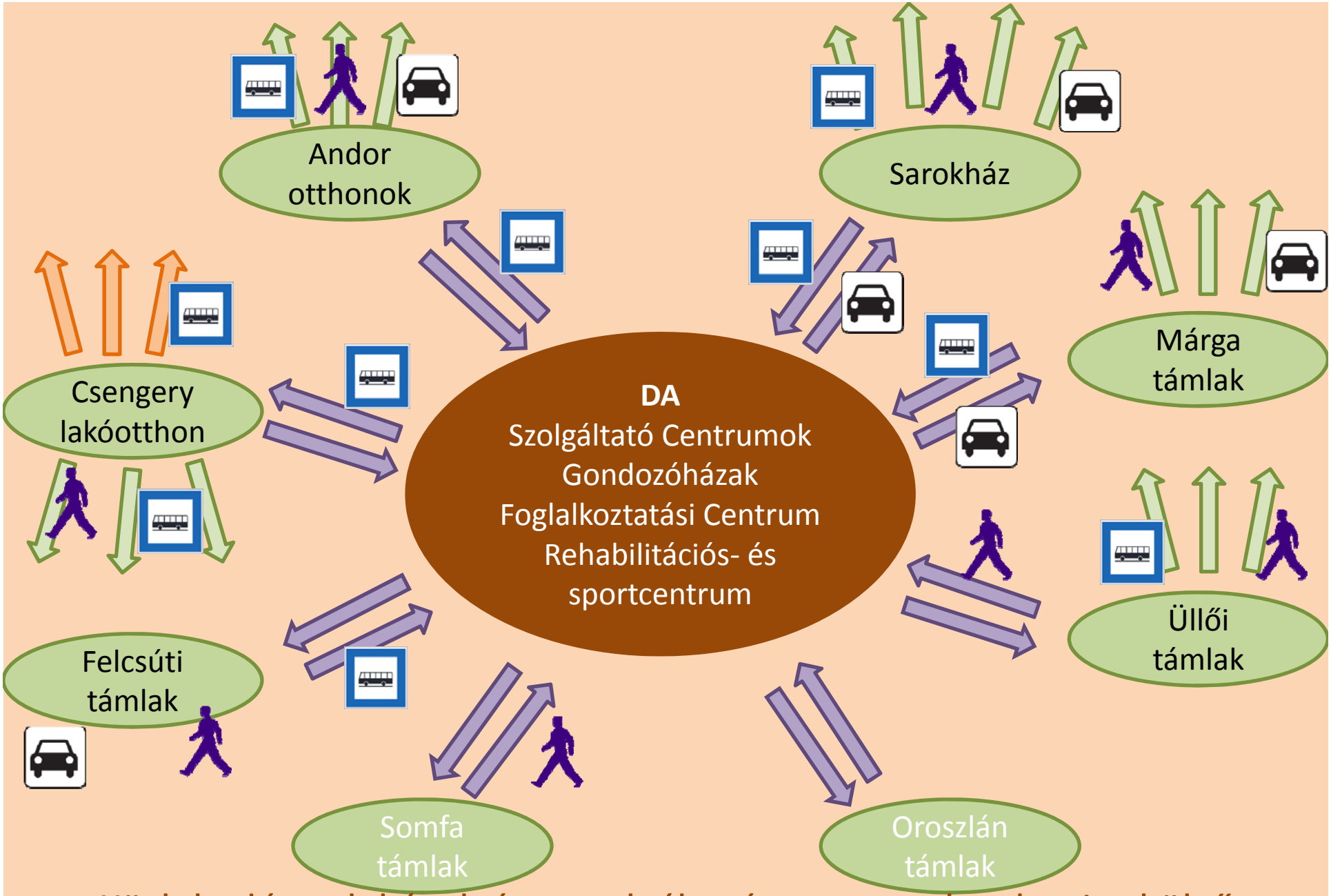

Közlekedés a lakások és a szolgáltató centrumok valamint külső szolgáltatók és szabadidős programok között

A Down Alapítvány szolgáltatásrendszere

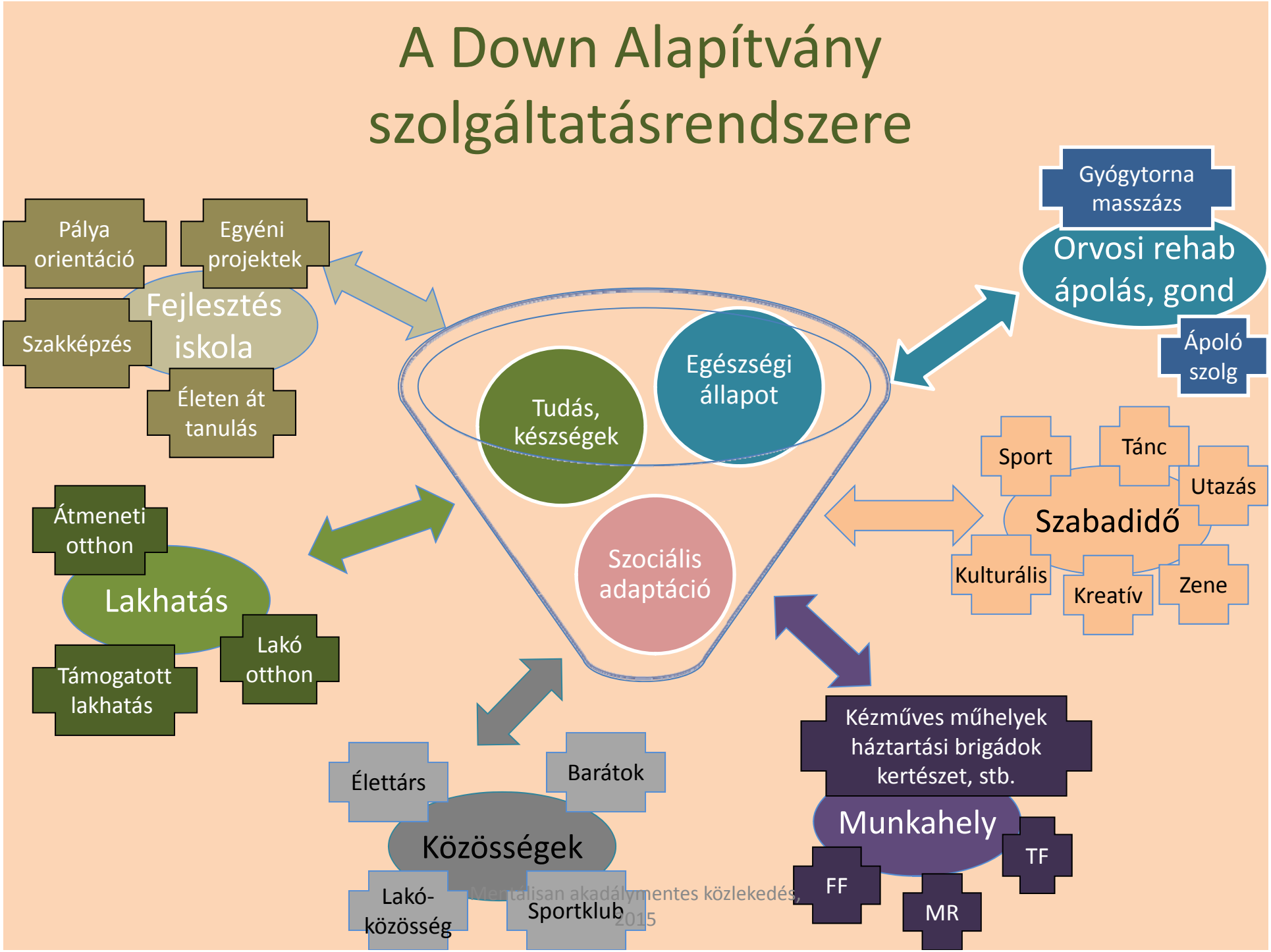

Egyéni fejlesztő támogatás a közlekedésben

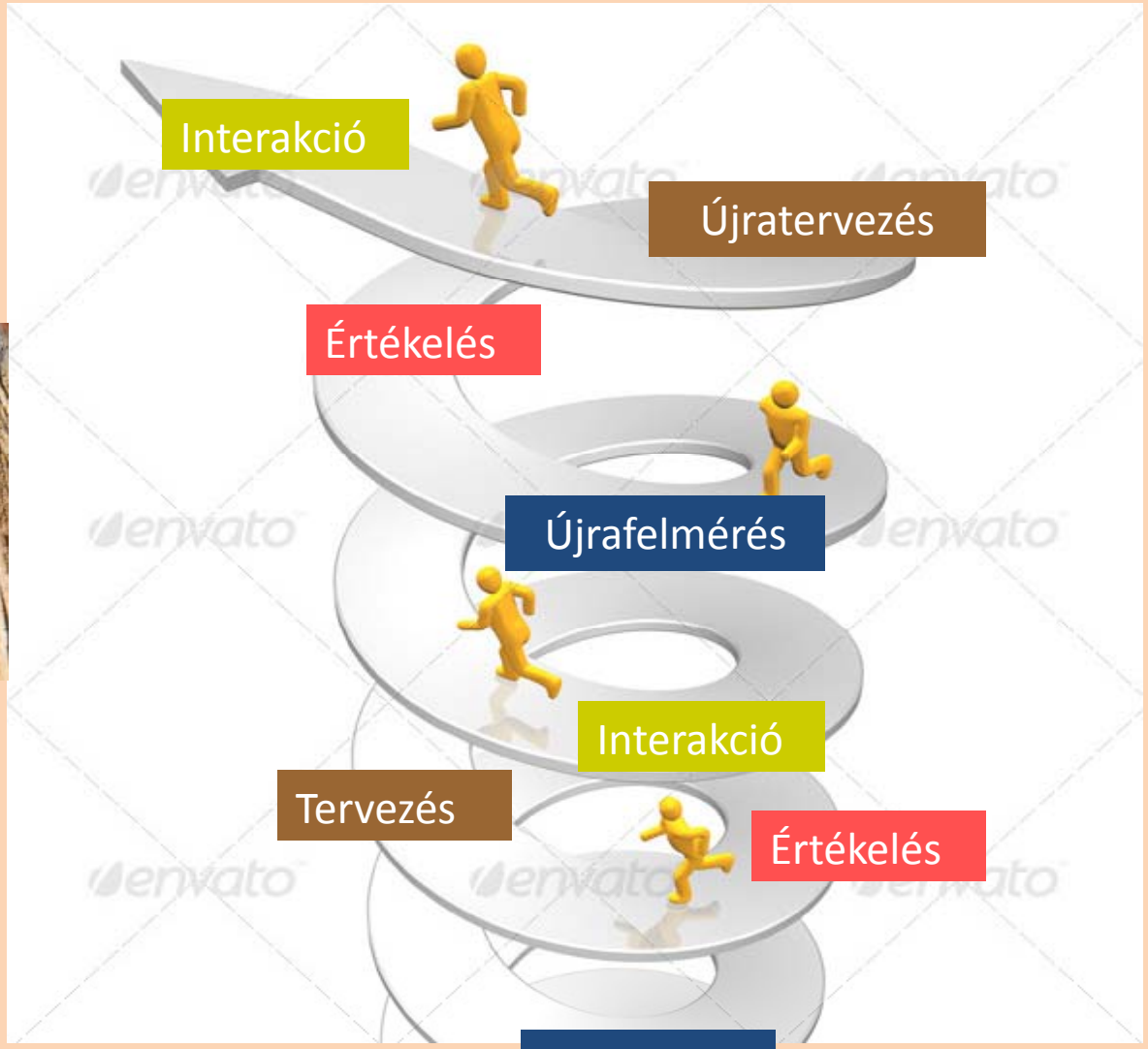

A fejlesztő támogatás jellemzői

Fokozatos, ciklikus, fejlődő

Fejlesztés Támogatás

Egyenrangú felek kapcsolat

Elvárás, motíválás

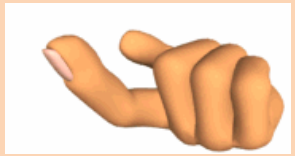

Megrendelés, szerződés

Képessé tétel

Fejlesztő-támogatás

A támogatás területei

Támogatott döntéshozatal

Támogatott ügyintézés

Támogatott lakhatás

Támogatott foglalkoztatás

Támogatott közlekedés

Kapcsolati biztonsági háló

Egyéni projekt lépései

Felmérés: képességek, készségek, motíváltság, tájékozódás, gyakorlottság a közlekedésben

Egyéni projekt tervezése: apró lépésekben

Felkészülés: tréning, internet

Csoportos utazás: útvonalbejárás, közlekedési szabályok

Egyéni asszisztált utazás: segítővel kettesben

Utazás titkos kísérővel: kockázatok kizárására

Teljesen önálló utazás: szoros kontroll mellett: telefon, időben idítás, érkezés ellenőrzése, stb.

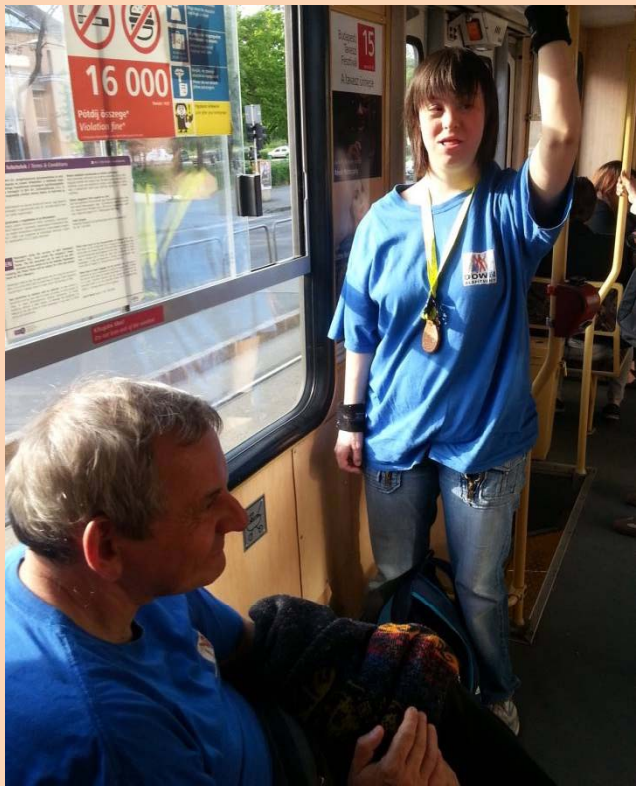

Szakmai tevékenységek

Módszer a közlekedési készségek felmérésére

Teammunka az egyéni projektterv közös létrehozására

Szakemberek felkészítése, módszerek kialakítása

Család, gondnok felkészítése, támogatásának megnyerése

Utazások dokumentálása, tanulságok megbeszélés

Teljesítés értékelése

Továbblépés eldöntése a konkrét személlyel egyetértésben.

Kiegészítő tevékenységek

Könnyen érthető kiadványok

Segédanyag támogatóknak

Segédanyag, metodika a trénereknek

Tréningek, felkészítések, tanfolyamok
Esetmegbeszélések

Ismertetők a közlekedési szolgáltatóknak: ellenőrök, busz/troli/vilamosvezetők, MÁV-dolgozók, taxisok, metrósok, stb.

Gyorstalpaló tanfolyamok a közlekedési szolgáltatóknak

Eredményesség, indikátorok, statisztikák készítése

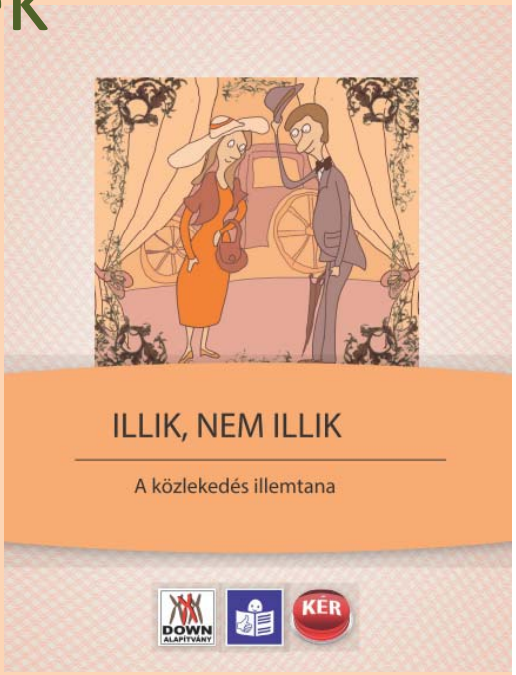

Eredmények számokban

Felkészített fő	Csoportos	Kiscsoportos	Egyéni
Aktív kíséret	95	89	42
Passzív kíséret	85	87	25
Titkos kíséret	0	0	4
Önálló közlekedés	0	7	10
Önállóan gyalogosan	-	-	5
Összes eset: 449	180	183	86
Tréning, egyéni felkészítés			
Aktív kíséretre	22	19	42
Passzív kíséretre	16	18	25
Titkos kíséretre	0	0	4
Önálló közlekedésre	0	3	10
Önállóan gyalogosan	-	-	5
Összes tréning/felkészítés	38	37	86

Integráció és inklúzió

Az integráció „hogy magad megvalósítsd: hogy képes légy rá és hogy engedjék, hogy mások között magad megvalósítsd” (Nirje, 1992).

Kölcsönösség:

befogadás	befogadottság
elfogadás	elfogadottság
elutasítás	elutasítottság
szegregálás	szegregáltság

Az inklúzió, hogy a sérült ember is úgy érezze, hogy része a közösségnek, a közösség részeként valósíthatja meg magát

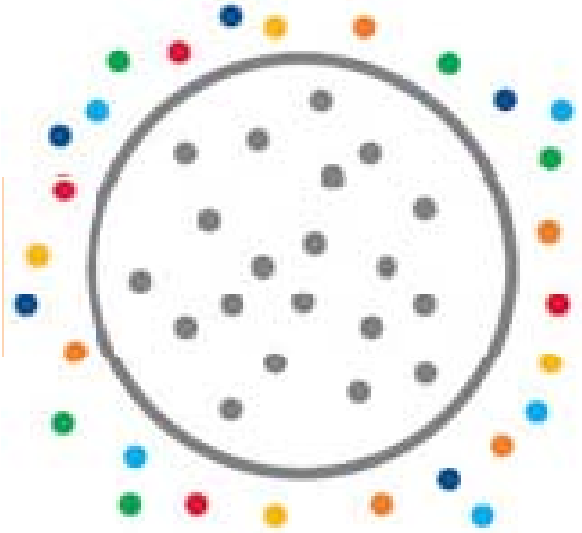

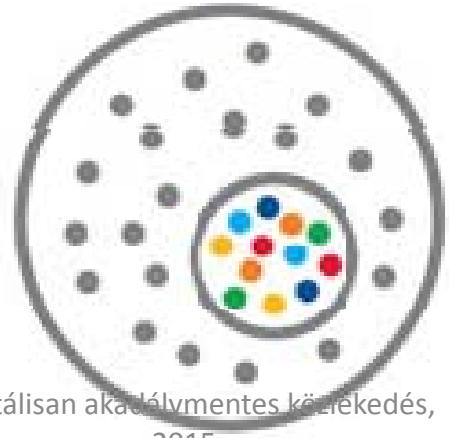

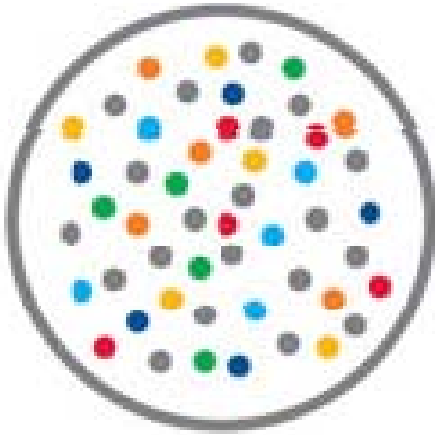
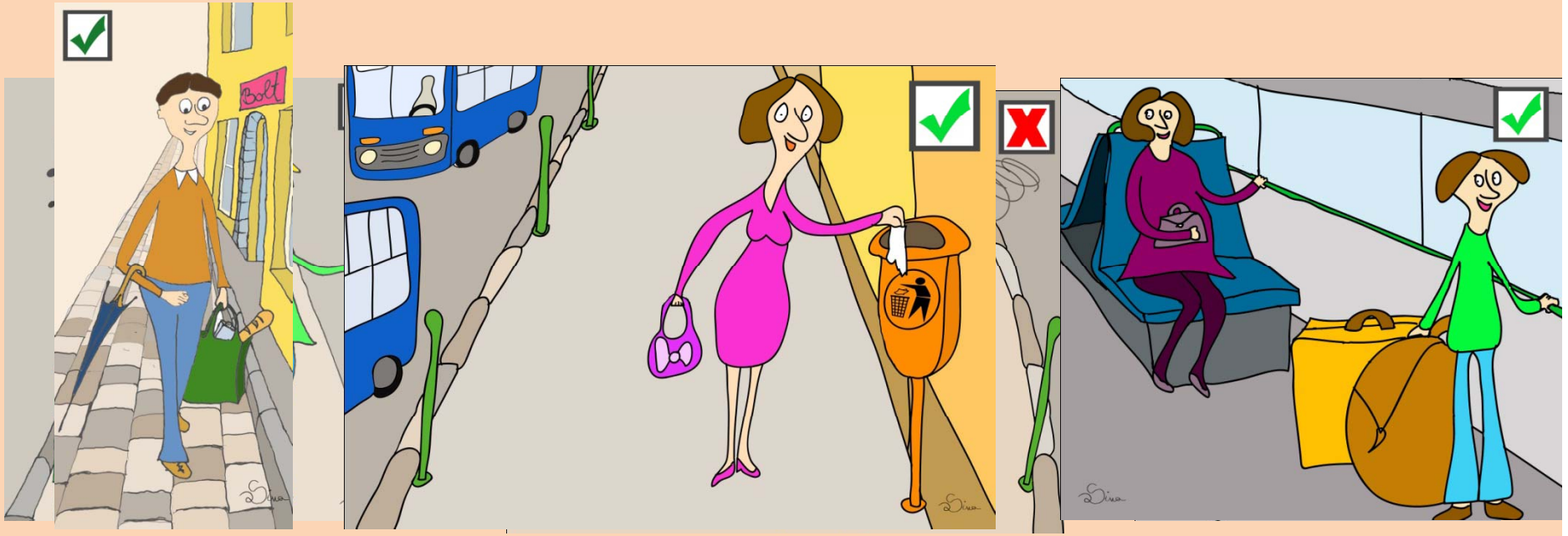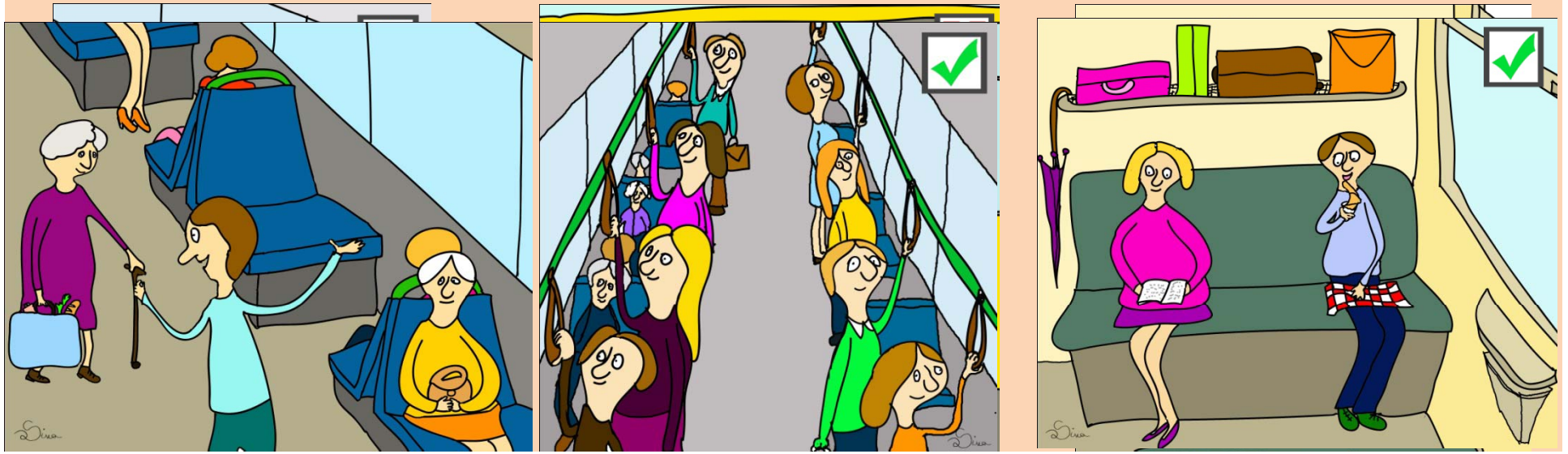
Köszönöm a figyelmet